

פרק ראשון

**דין וחשבון על תוצאות ביקורת החשבונות
השוטפים של הסיעות: "הבית היהודי,
מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית
לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ
ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות"
ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים
לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15
ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16**

דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות
 הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של
 המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי
 הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה
 הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד
 הערבי" בכנסת העשרים
 לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15
 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16

כללי

סעיף 1 לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן - החוק) מגדיר "סיעה" - "כל אחד מאלה: ... (3) צירוף של שתי מפלגות או יותר המקיימות בכנסת סיעה אחת".

סעיף 12(א) לחוק קובע כי "אם סיעה היא צירוף של שתי מפלגות או יותר המקיימות בכנסת סיעה אחת, יראו אותן מפלגות בכל הנוגע למימון הוצאות שוטפות ולהלוואה לפי סעיף 7ג כאילו היו סיעות נפרדות".

לפיכך, מתייחס דין וחשבון זה לכל אחת מהמפלגות המקיימות בכנסת סיעה אחת כהגדרתה בחוק, כאל סיעות נפרדות.

לפי סעיף 10(ג) לחוק "לא יאוחר מיום 1 במאי שלאחר תום כל שנת כספים ימסרו נציגיה של סיעה או רשימת המועמדים למבקר המדינה את חשבונותיה לאותה שנה...".

לפי סעיף 10(1ג) לחוק "לעניין סעיף זה-... (2) יראו שנה שלאחר הבחירות כמתחילה בתחילת החודש אחרי פרסום תוצאות הבחירות וכמסתיימת בתום שנת הכספים הבאה".

ב-17.3.15 התקיימו הבחירות לכנסת העשרים. לאור האמור, היו הסיעות אמורות למסור למבקר המדינה את חשבונותיהן השוטפים לתקופה שבין 1.4.15 ל-31.12.15 (להלן - התקופה השוטפת הראשונה) ולתקופה שבין 1.1.16 ל-31.12.16 (להלן - התקופה השוטפת השנייה), (ובהתאמה - התקופות השוטפות) עד 1.5.17.

ב-20.3.17 ועדת הכספים של הכנסת, בתוקף סמכותה לפי סעיף 10(ו) לחוק, החליטה בעקבות בקשות של סיעות שונות, ובהסכמתי, להאריך את פרק הזמן שנקבע להגשת חשבונות הסיעות לתקופות השוטפות של הכנסת העשרים, עד 2.7.17, ודחתה בהתאמה את מועד הגשת דוח מבקר המדינה.

דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16
 דוח ביקורת
 התשע"ח-2018

שם הדוח:

מסגרת הפרסום:
 שנת פרסום:

ב-1.1.18 מסרתי ליושב ראש הכנסת את הדוח על תוצאות ביקורת החשבונות של 12 סיעות לתקופות השוטפות בכנסת העשרים.

סיעת הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל, סיעת התנועה הערבית להתחדשות וסיעת רשימת האיחוד הערבי - פנו לוועדת הכספים בבקשה לקבל אישור להארכה נוספת של פרק הזמן שנקבע להגשת חשבונותיהן לתקופות השוטפות. בהחלטתה של ועדת הכספים מ-2.7.17 היא אישרה לסיעות אלה להגיש עד 31.7.17 את חשבונותיהן לתקופות השוטפות.

לאור הדחייה של מועד הגשת הדוחות על ידי הסיעות, ראיתי לנכון לפנות לוועדת הכספים ולבקש את דחיית מועד מסירת דוח מבקר המדינה ליושב ראש הכנסת. בתוקף סמכותה לפי סעיף 10(ו) לחוק החליטה ועדת הכספים לדחות ל-31.1.18 את מועד מסירת דוח מבקר המדינה על תוצאות ביקורת החשבונות של שלוש הסיעות האמורות.

נוסף על כך, בתוקף סמכותה של ועדת הכספים לפי סעיף 10(ו) לחוק, החליטה הוועדה ב-2.7.17 לאשר לסיעת אלת'מוע אלוטני אלדימוקרטי - בל"ד להגיש את חשבונותיה לתקופות השוטפות עד 31.8.17, ובהתאמה לדחות את מועד מסירת דוח מבקר המדינה בעניינה של הסיעה האמורה עד ליום 4.3.18. לפיכך, דין וחשבון זה לא יכלול את תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים של הסיעה האמורה.

דין וחשבון זה עוסק בתוצאות ביקורת החשבונות השוטפים של שלוש סיעות בכנסת העשרים שקיבלו מימון ממלכתי לכיסוי הוצאות שוטפות בתקופות השוטפות, ואלה הסיעות:

- (1) הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל (להלן - הבית היהודי);
- (2) התנועה הערבית להתחדשות (להלן - תע"ל);
- (3) רשימת האיחוד הערבי (להלן - רע"מ).

תוצאות הביקורת

תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות נקבעו בהסתמך על בדיקת החשבונות בשיטות ביקורת מקובלות, חוות דעת של רואי חשבון, השלמות, תיקונים והסברים שמסרו הסיעות במהלך הביקורת והצהרות של נציגי הסיעות, שהתקבלו כראיה לפי סעיף 9(ג) לחוק.

קיום הנחיות מבקר המדינה

לפי החוק, על כל סיעה לנהל את מערכת החשבונות שלה בהתאם להנחיות מבקר המדינה לפי חוק מימון מפלגות בדבר ניהול ענייניה הכספיים של סיעה, התשס"ט-2009 (להלן - ההנחיות), ולרשום את הכנסותיה ואת הוצאותיה לפיהן.

סיעת הבית היהודי ניהלה את חשבונותיה שלא לפי הנחיות מבקר המדינה. הדבר התבטא בעיקר בכך שהסיעה לא שמרה בידיה את מלוא הפירוטים והאסמכתאות בנוגע לחלק מהוצאותיה; בכך שהסיעה כללה בחשבונותיה הוצאות בסכום ניכר בגין תשלומים לרשויות המס שמקורן במערכות בחירות קודמות ואשר לא נכללו בדוחות הכספיים שהגישה הסיעה למשרדי בגין מערכות בחירות אלה; ובכך שהסיעה כללה בחשבונותיה יתרות זכות שמקורן במערכות בחירות קודמות בסכומים כוללים בלי שהיה בידיה מידע על הרכבן.

הכנסות

לפי החוק, הסיעות זכאיות למימון הוצאותיהן השוטפות מאוצר המדינה (להלן - המימון הממלכתי).

המימון הממלכתי השוטף שקיבלו שלוש הסיעות בתקופות השוטפות הסתכם בכ-20 מיליון ש"ח. על פי החשבונות שמסרו שלוש הסיעות למשרדי, הסתכמו הכנסותיהן בתקופות השוטפות בכ-22.5 מיליון ש"ח.

ההפרש (בסך של כ-2.5 מיליון ש"ח) בין ההכנסות השוטפות של הסיעות בתקופות השוטפות לבין המימון הממלכתי השוטף, מקורו בעיקר בהכנסות מדמי חבר והתפקודיות, מתרומות ומכנסות מחשבות הכנסת בגין שכר הצוות הפרלמנטרי.

סעיף 8 לחוק אוסר על סיעה לקבל, במישרין או בעקיפין, תרומה מתאגיד, בין בארץ ובין בחוץ לארץ, וכן על קבלת תרומות בעילום שם או ממי שזהותו ומענו לא נבדקו ולא אומתו. כמו כן, נקבע בסעיף 8 לחוק כי סכום התרומה המרבי מאדם ובני ביתו הסמוכים על שולחנו לא יעלה על 1,000 ש"ח לשנה, ובשנה שבה מתקיימות בחירות - 2,300 ש"ח.

לגבי סיעת הבית היהודי קבעתי שהיא לא עמדה במגבלות הקבועות בחוק בעניין קבלת תרומות, בשל קבלת הכנסות אשר לגבי חלקן לא ניתן לקבוע את חוקיותן ובשל אי-פירעון חובות הסיעה לזכאים משך שנים רבות עד כדי הפיכתם לתרומות מאולצות.

בפרק השני לדוח זה, מובאים נתונים על פי דיווחי הסיעות בנוגע לתרומות שקיבלו בסכום של 1,000 ש"ח ומעלה.

הוצאות

החוק קובע תקרה להוצאותיהן השוטפות של הסיעות. בסעיף 7(ד) לחוק נקבע כי סיעה לא תוציא "במשך שנה הוצאות שוטפות בסכום העולה ביותר משלוש חמישיות על הסכום המגיע לה למימון הוצאותיה השוטפות או בסכום העולה ביותר משלוש חמישיות על הסכום המגיע כאמור לסיעה בעלת חמישה חברי כנסת, לפי הגדול יותר" (להלן - תקרת ההוצאות).

על פי החשבונות שמסרו שלוש הסיעות למשרדי, הסתכמו ההוצאות השוטפות בתקופה השוטפת הראשונה בכ-8.8 מיליון ש"ח ובתקופה השוטפת השנייה בכ-8.1 מיליון ש"ח.

הוצאותיהן השוטפות של כל אחת משלוש הסיעות עמדו בגבולות שנקבעו בסעיף 7 לחוק.

סיעות שניתן להן דוח חיובי

הסיעות רע"מ ותע"ל ניהלו בתקופות השוטפות את מערכת החשבונות שלהן בהתאם להנחיות מבקר המדינה, כאמור, הוצאותיהן בתקופות אלה היו בגבולות שנקבעו בסעיף 7 לחוק, והכנסותיהן היו בגבולות האמורים בסעיף 8 לחוק. לפיכך, ניתן לכל אחת מהן דין וחשבון חיובי על תוצאות ביקורת חשבונותיהן, הכנסותיהן והוצאותיהן לתקופות השוטפות.

פרטים על סיעות אלה ראו להלן בפרק "דיווח על תוצאות ביקורת החשבונות של הסיעות".

שם הדוח: דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16
 מסגרת הפרסום: דוח ביקורת
 שנת פרסום: התשע"ח-2018

סיעות שניתן להן דוח שאינו חיובי

אני קובע כי הדוח על חשבונותיה של סיעת הבית היהודי אינו חיובי.

פרטים על הסיעה ופירוט של עיקרי הממצאים, ראו להלן בפרק "דיווח על תוצאות ביקורת החשבונות של הסיעות".

נושאים בעלי היבטים עקרוניים

בדיקת חשבונותיהן של הסיעות העלתה כמה נושאים בעלי היבטים עקרוניים שמצאתי לנכון לייחד להם פרק נפרד.

קבלת הלוואה מאוצר המדינה

בדצמבר 2014 התקבל תיקון 33 לחוק¹ (להלן: התיקון לחוק), אשר קובע, בין היתר, כי סיעה רשאית לקבל מאוצר המדינה באמצעות יושב ראש הכנסת, הלוואות בתנאים המפורטים בסעיף 7 לחוק, וכי הלוואות אלה תוחזרנה באמצעות ניכוי ממימון ההוצאות השוטפות שהסיעה מקבלת מדי חודש.

עובר לתיקון זה ובהתאם לסעיף 7 לחוק בנוסחו הקודם, הייתה רשאית סיעה לקבל הלוואה רק מתאגיד בנקאי, ואילו לאחר התיקון היא אינה רשאית עוד לעשות כן². הרציונל של התיקון לחוק, כעולה מדברי ההסבר³, הינו לנתק את התלות של הסיעות בבנקים ולהביא לחיזוק יכולתן למימוש ייעודן ולביסוס עצמאותן הכספית.

לפי סעיף 21(א) לתיקון לחוק (להלן: הוראת המעבר) "יושב ראש הכנסת לא יאשר מתן הלוואה לפי סעיף 7 לחוק...לסיעה שטרם פרעה הלוואה שנטלה מתאגיד בנקאי לפי סעיף 7 בנוסחו ערב תחילתו של חוק זה, אלא לאחר שהציגה לפניו, להנחת דעתו, תכנית בדבר פירעון הלוואה".

הביקורת העלתה כי באפריל 2015 קיבלה סיעת הבית היהודי מאוצר המדינה הלוואה בסך של כ-8 מיליון ש"ח, המהווה את סכום הלוואה המרבי שיכולה הסיעה לקבל על פי סעיף 7(ב)(1) לחוק. ערב קבלת הלוואה מאוצר המדינה, הודיעה הסיעה במכתב שהופנה אל חשב הכנסת כי קיימות לסיעה הלוואות לזמן ארוך מתאגיד בנקאי בסך כולל של כ-3 מיליון ש"ח והציגה תכנית מפורטת לפירעון הלוואות אלה באמצעות תשלומים חודשיים לתאגיד הבנקאי עד דצמבר 2018. ואולם, על פי הדוח הכספי של הסיעה ליום 31.12.16, החזרי הלוואות האמורות לתאגיד הבנקאי הוקפאו במהלך שנת 2016 ולמעשה הסיעה חדלה מלפרוע את חובותיה כלפיו.

רק בעקבות הערת עובדי משרדי במהלך הביקורת, הודיעה הסיעה ליושב ראש הכנסת בדצמבר 2017 כדלקמן "הננו להודיע בזאת כי ביולי 2016 הקפאנו את החזר הלוואה...". לטענת הסיעה, היא לא הודיעה ליו"ר הכנסת על הקפאת החזרי הלוואה שנטלה מהתאגיד הבנקאי, מאחר ולמיטב הבנתה אין חוק המחייב אותה לעשות כן. בכל הנוגע להלוואה שקיבלה הסיעה מאוצר המדינה טענה הסיעה כי "גם עתה אין למפלגה כל בעיה להציג מס' תכניות לפירעון הלוואה הבנקאית שכל אחת מהן יש בה כדי להניח את דעתו של יו"ר הכנסת בהתאם לסעיף 7(א)(1)".

1 ס"ח התשע"ה, עמ' 52.

2 למעט הלוואה מתאגיד בנקאי לשם רכישת זכות במקרקעין בלבד.

3 הצ"ח הכנסת-590 התשע"ה, עמ' 78.

שם הדוח: דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16
מסגרת הפרסום: דוח ביקורת
שנת פרסום: התשע"ח-2018

אין בידי לקבל את הסברי הסיעה בהקשר זה. בעוד שהמחוקק העניק לסיעה שאין לה הלוואות בנקאיות, זכות בלתי-מסויגת לקבל הלוואה מאוצר המדינה, הרי שהמצב שונה בתכלית בכל הנוגע לסיעה שעדיין לא פרעה הלוואות בנקאיות קודמות⁴. לגבי סיעה כזו, התנה המחוקק את סמכותו של יושב ראש הכנסת לאשר בקשה להלוואה מאוצר המדינה בכך שתוצג בפניו, להנחת דעתו, תכנית לפירעון ההלוואות הבנקאיות שנותרו לסיעה; מכאן, שהמחוקק הטיל על יושב ראש הכנסת והאמונים על הנושא מטעמו, לבדוק שהסיעה תוכל לעמוד בתכנית שהוצגה בפניו מבחינה כספית באופן שיביא לסיום קרוב של תלות הסיעה בתאגיד הבנקאי. כל פרשנות אחרת, כמוצע על ידי הסיעה, מרוקנת מתוכן את הוראת החוק ועל כן לא ניתן לקבלה. כוונת המחוקק הייתה למנוע מצב שבו יהיו לסיעות, לאורך זמן ובמקביל, הלוואות לפירעון הן לתאגיד בנקאי והן לכנסת - דבר שעלול לסכן את יכולתן לכסות את חובותיהן כלפי גורמים אלה ולפגוע באותה עצמאות כספית של הסיעות אותה ביקש המחוקק לבצר. ואולם, זה בדיוק המצב שנוצר עקב התנהלותה של הסיעה בנושא זה.

החוק אמנם אינו מתייחס למצב בו חל שינוי בתכנית הפירעון שהציגה הסיעה ליושב ראש הכנסת ואולם השכל הישר וההגינות מחייבים שאם הצגת תכנית לפירעון ההלוואה היוותה תנאי בל-יעבור לקבלת הלוואה מכספי ציבור, הרי ששינוי מהותי בתכנית בוודאי שמטיל חובה על הסיעה ליידע באופן מיידי את יושב ראש הכנסת, וקל וחומר אם הפירעון על פיה נפסק כליל.

אני סבור שעל המחוקק לתת דעתו לנושא על מנת למנוע הישנות מקרים כגון אלה, ככל הניתן, וכן לקבוע מהי מידת האחזיות החלה על סיעה שאינה פורעת את הלוואותיה לבנקים בהתאם לתכנית פירעון שהציגה בפני יושב ראש הכנסת, האם במצב זה עליה להחזיר את ההלוואה שנטלה מכספי הציבור ומהן סמכויותיו של יושב ראש הכנסת בהקשר זה.

אי-פירעון חובות ישנים לזכאים

סעיף 10(ב) להנחיות קובע כי "חוב של סיעה לבעל חוב מסוים שמועד פירעונו עבר ואין לגביו הסדר תשלומים ואשר על פי מצבה הכספי של הסיעה ניתן לקבוע שהיא לא תוכל לפרעו בתוך שנתיים ממועד הפירעון ייחשב כתרומה של בעל החוב לסיעה ועל הסיעה לרשמו כהכנסה, אף אם סכום זה או חלקו הוא בגדר 'תרומה אסורה' על-פי סעיף 8 לחוק".

בדוח קודם⁵, התייחס מבקר המדינה לכך שבחשבונותיהן של מספר סיעות היו קיימות יתרות זכות, בהיקף של מאות אלפי ש"ח ולעתים אף מיליוני ש"ח, שנוצרו בשנים עברו ועדיין לא נפרעו. המדובר בעיקר בחובות של הסיעות לספקים ולנותני שירותים בגין מוצרים ושירותים שסיפקו לסיעות, לעובדים ופעילים בגין שכר עבודתם בעבור הסיעות, לרשויות מקומיות בגין ארנונה ולרשויות המס. בדוח האמור קבע מבקר המדינה: "על כל אחת מהסיעות לבדוק את נכונות הרישומים של יתרות הזכות, לברר מתי נעשתה העסקה או ניתן השירות שבעקבותיהם נוצרה יתרת הזכות, מה הם פרטי הזכאי, מה סכום החוב ומדוע הוא לא שולם, מה עשתה להסדרת החוב ובאילו צעדים נקטה לפירעון חובה לזכאים. מבקר המדינה כבר עסק בדוחותיו בסיעות שלא פרעו את חובותיהן ולא כיסו את גירעונן וקבע כדלהלן: 'עקרונות השוויון ומניעת השפעה של בעלי עניין וממון, נפגעים לא פחות אם הגרעון לא מכוסה, הסיעה לא פורעת את חובותיה, והנושים

4 רבות סיעה חדשה שתיבחר לכנסת, זאת לפי סעיף 17(ג) לחוק.

5 מבקר המדינה, דוח על תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים של הסיעות בכנסת השבע עשרה, לתקופה 1.1.08 עד 31.12.08 ולתקופה 1.1.09 עד 28.2.09 (פורסם בפברואר 2010), עמ' 32-28.

שם הדוח: דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16
מסגרת הפרסום: דוח ביקורת
שנת פרסום: התשע"ח-2018

אינם מקבלים את המגיע להם. אכן, לא תרמו הנושים לסיעה מרצון. אולם תרומה מאולצת יש כאן, שהרי נהנתה הסיעה במערכת הבחירות משירותיהם של הנושים, או מטובין שמכרו לה, ולא שילמה עבורם. לפיכך, יש לראות כל אחד מהנושים כמי ש'תרם' בעל כורחו תרומה אסורה, אם סכום החוב עולה על המותר על-פי החוק⁶.

בבדיקת החשבונות השוטפים של סיעת הבית היהודי, נמצא כי היו לסיעה יתרות זכות המסתכמות במאות אלפי ש"ח, הרשומות בחשבונות הסיעה משך שנים ללא כל שינוי, שהיא לא פעלה לפירעון. החובות נוצרו במערכת הבחירות לכנסת ה-17; במערכת הבחירות לכנסת ה-18; במערכת הבחירות לרשויות המקומיות 2008 ובמערכת הבחירות שהתקיימה בערד בשנת 2010.

בהתייחסותה ליתרות הזכות האמורות המסתכמות לכדי סך של 569,162 ש"ח, טענה הסיעה כי "המדובר בחובות שלא ברור לנו מדוע נרשמו, ברור שאין כל דורש להם". מאחר שלטענת הסיעה היא בדקה שאין בעלי חוב בקרב הזכאים האמורים אשר דרשו את חובם וכי אין באפשרותה לאתר את הזכאים, ביקשה הסיעה למחוק יתרות זכות אלה. הסיעה לא הציגה בפני עובדי משרדי תיעוד המאמת את טענותיה.

מניתוח יתרות הזכות עולה כי כלולים בהן, בין היתר, חובות לתאגידיים ויתרות זכות של עובדים ופעילים בסכומים העולים על סכום התרומה המרבי שמותר לסיעה לקבל, כמו גם יתרות זכות בסכום כולל אשר אינן מתייחסות באופן פרטני לזכאים השונים וליתרה המגיעה לכל אחד מהם.

נוכח הוראות סעיף 10(ב) להנחיות וקביעת מבקר המדינה בעבר, החלטתי כי יש באי-פירעון חובות הסיעה, משך שנים כה רבות, משום קבלת תרומות מאולצות, שבחלקן אינן עומדות בגבולות החוק, מפאת סכומן ומקורן, על כל המשתמע מכך. לפיכך, החלטתי ליתן לסיעה דוח שאינו חיובי גם בגין יתרות הזכות האמורות, אשר חלקן מייצגות חובות לתאגידיים, שהסיעה לא ביררה את סיבותיהן ולא עשתה די להסדרתן.

עם זאת, אציין כי לא יהיה בקביעתי זו כדי למנוע מהזכאים, הכלולים ביתרות הזכות הישנות, לתבוע את תשלום החוב מהסיעה, בכפוף להוראות הדין.

דיווח על תוצאות ביקורת החשבונות של הסיעות

להלן נתונים כספיים על כל אחת מהסיעות ומהות הדוח שקיבלו.

6 מבקר המדינה, דוח על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות והרשימות, שהשתתפו בבחירות לרשויות המקומיות אור עקיבא, חיפה וירושלים ביוני 2003 (פורסם בפברואר 2004), עמ' 10.

שם הדוח: דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16
מסגרת הפרסום: דוח ביקורת
שנת פרסום: התשע"ח-2018

הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל

הסיעה התמודדה בבחירות לכנסת העשרים במסגרת רשימת מועמדים משותפת - "הבית היהודי בראשות נפתלי בנט" - יחד עם סיעת האיחוד הלאומי - תקומה והיא מיוצגת בכנסת העשרים על ידי שישה חברי כנסת. על פי הדוחות הכספיים שלה, הסתכמו הכנסותיה של הסיעה בתקופות השוטפות ב-12,104,475 ש"ח. הוצאותיה בתקופות האמורות הסתכמו ב-6,009,738 ש"ח, מזה: בתקופה השוטפת הראשונה - 2,753,227 ש"ח ובתקופה השוטפת השנייה - 3,256,511 ש"ח. בנוסף, כללה הסיעה בדוחותיה הכספיים הוצאות אחרות נטו בסך כולל 2,456,178 ש"ח, בין היתר, בגין עדכון גירעונות ממערכות הבחירות לכנסת; בגין שלילת מימון ממלכתי בעקבות דוח מבקר המדינה ובגין ביקורת ניכויים שנערכה על חשבונות הסיעה על ידי מס הכנסה. הסיעה סיימה את התקופות השוטפות בעודף בסך של 3,638,559 ש"ח. הגירעון הנצבר שנכלל בדוח הכספי הקודם של הסיעה ליום 31.3.15 הסתכם בסך של 31,596,888 ש"ח. לפיכך, הסתכם הגירעון הנצבר ל-31.12.16 ב-27,958,329 ש"ח.

להלן פירוט ההכנסות וההוצאות של הסיעה לתקופות השוטפות על פי דיווחיה הכספיים:

הכנסות הסיעה	הסכום בש"ח
מימון ממלכתי	10,026,485
שכר עובדי הסיעה בכנסת	678,441
דמי חבר	22,757
תרומות	97,298
הכנסות ממפקד	1,241,294
שונות	38,200
סה"כ	12,104,475

הוצאות הסיעה	הסכום בש"ח
שכר ונלוות	2,913,061
פרסום	114,657
אירועים וכנסים	159,134
שירותים מקצועיים	428,969
שכירות	163,974
חשמל ארנונה ואחזקה	62,487
משרדיות, כיבודים ושונות	85,904
הוצאות רכב ונסיעות	385,477
דואר טלפון ותקשורת	51,287
משלוחים והובלות	6,743
הוצאות מפקד	167,448
עמלות והוצאות בנק	101,390
פחת	16,774

שם הדוח: דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16
מסגרת הפרסום: דוח ביקורת
שנת פרסום: התשע"ח-2018

מימון נטר	1,352,433
הוצאות אחרות נטר	2,456,178
סה"כ	8,465,916

בחוות הדעת של רואה החשבון שצורפה לדוח הכספי של הסיעה, הסתייג רואה החשבון של הסיעה כלהלן: "כאמור בביאור מספר 6ב' לדוחות הכספיים, הביקורת על יתרות הזכאים בגין בחירות לרשויות המקומיות 2013-2014, הבחירות לכנסת ה-19 והבחירות לכנסת ה-20 טרם הושלמה". עוד הפנה רואה החשבון של הסיעה את תשומת הלב לאמור בביאורים לדוחות הכספיים, כי גירעונה הנצבר של הסיעה ליום 31.12.16 בסך כ-28 מיליון ש"ח עלול לסכן את המשך קיומה כעסק חי⁷.

הסיעה ניהלה בתקופות השוטפות את מערכת חשבונותיה שלא לפי הנחיות מבקר המדינה. הדבר התבטא בעיקר בכך שבחשבונות השוטפים של הסיעה נכללו הוצאות בגין תשלומי מס הכנסה והתחייבות לרשות המיסים שמקורן במערכות בחירות קודמות ואשר לא נכללו בחשבונות ובדוחות הכספיים שהגישה הסיעה למשרדי בגין מערכות אלה, לפיכך, הדוחות הכספיים שהוגשו על ידי הסיעה בקשר למערכות הבחירות השונות לא היו שלמים ולא שיקפו את מלוא הוצאותיה; כמו כן נמצאו בחשבונות הסיעה יתרות זכות בגין בחירות קודמות, ללא פירוט הרכבן; הסיעה גם לא הקפידה לשמור את כל הפירוטים והאסמכתאות הנוגעים לחלק מהוצאותיה. לפיכך לא ניתן היה בדרכי ביקורת מקובלות לזהות ולאמת את הוצאות הסיעה בתקופות השוטפות ולקבוע כי חשבונות הסיעה שלמים ונכונים.

הכנסות הסיעה לא היו בגבולות האמורים בסעיף 8 לחוק. הדבר התבטא בכך שהסיעה קיבלה הכנסות אשר לגבי חלקן לא ניתן לקבוע את חוקיותן, ובשל אי-פירעון חובותיה לזכאים משך שנים רבות עד כדי הפיכתם לתרומות מאולצות.

תקרת ההוצאות הייתה: בתקופה השוטפת הראשונה - 6,895,224 ש"ח ובתקופה השוטפת השנייה - 9,147,152 ש"ח. הוצאותיה השוטפות של הסיעה היו בגבולות האמורים בסעיף 7 לחוק.

נוכח האמור לעיל הדוח על החשבונות השוטפים של הסיעה אינו חיובי.

בהתחשב באופי החריגה ובמידתה ולאחר ששקלתי בין היתר את הסברי נציגי הסיעה והאסמכתאות הנוספות שהוגשו לי וכן את מצבה הכספי של הסיעה, אני ממליץ, בתוקף סמכותי לפי סעיף 10(ה)(3) לחוק המימון, לשלול מהסיעה סכום של 180,000 ש"ח.

7 על פי דיווחי הסיעה, יתרת התחייבויותיה ליום 31.12.16 הסתכמה בכ-28.8 מיליון ש"ח וכוללת בין היתר: הלוואה מאוצר המדינה - 3.6 מיליון ש"ח; הלוואות ואשראי מתאגיד בנקאי - 3.7 מיליון ש"ח; חובות לספקים וזכאים שונים - 21.4 מיליון ש"ח (שליש מסכום זה הינו כלפי ספק אחד).

שם הדוח: דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16
מסגרת הפרסום: דוח ביקורת
שנת פרסום: התשע"ח-2018

רשימת האיחוד הערבי

הסיעה התמודדה בבחירות לכנסת העשרים במסגרת רשימת מועמדים משותפת - "הרשימה המשותפת (חד"ש, רע"מ, בל"ד, תע"ל)" - יחד עם הסיעות: בל"ד, חד"ש ותע"ל, והיא מיוצגת על ידי שלושה חברי כנסת. על פי הדוחות הכספיים שלה הסתכמו הכנסותיה של הסיעה בתקופות השוטפות ב-6,001,278 ש"ח. הוצאותיה בתקופות האמורות הסתכמו ב-5,705,568 ש"ח, מזה: בתקופה השוטפת הראשונה - 2,502,993 ש"ח ובתקופה השוטפת השנייה - 3,202,575 ש"ח. הסיעה סיימה את התקופות השוטפות בעודף בסך של 295,710 ש"ח. הגירעון הנצבר שנכלל בדוח הכספי הקודם של הסיעה ליום 31.3.15 הסתכם בסך של 2,160,487 ש"ח. לפיכך, הסתכם הגירעון הנצבר ל-31.12.16 ב-1,864,777 ש"ח.

להלן פירוט ההכנסות וההוצאות של הסיעה לתקופות השוטפות על פי דיווחיה הכספיים:

הכנסות הסיעה	הסכום בש"ח
מימון ממלכתי	5,729,421
שכר עובדי הסיעה בכנסת	271,857
סה"כ	6,001,278

הוצאות הסיעה	הסכום בש"ח
משכורות ונלוות	3,592,557
עלויות שכר צוות פרלמנטרי	355,057
משרדיות ואחזקת משרדים	8,684
דמי שכירות	104,192
שירותים מקצועיים	72,965
טלפון ותקשורת	95,135
אירועים, אירוח וכינוסים	240,479
נסיעות והסעות	9,862
הדפסות ופרסומים	1,174,302
הוצאות בנק	13,625
הוצאות סיעה	998
הוצאות פחת	4,212
קנסות	13,500
הוצאות משרד - באר שבע	20,000
סה"כ	5,705,568

הסיעה ניהלה בתקופות השוטפות את מערכת חשבוניותיה לפי הנחיות מבקר המדינה. הכנסות הסיעה היו בגבולות האמורים בסעיף 8 לחוק.

שם הדוח: דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16

מסגרת הפרסום: דוח ביקורת

שנת פרסום: התשע"ח-2018

תקרת ההוצאות הייתה: בתקופה השוטפת הראשונה - 5,910,192 ש"ח, ובתקופה השוטפת השנייה - 7,840,416 ש"ח. הוצאותיה השוטפות של הסיעה היו בגבולות האמורים בסעיף 7 לחוק.

לפיכך הדוח על החשבונות השוטפים של הסיעה הוא חיובי.

שם הדוח: דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16

מסגרת הפרסום: דוח ביקורת
שנת פרסום: התשע"ח-2018

תע"ל- התנועה הערבית להתחדשות

הסיעה התמודדה בבחירות לכנסת העשרים במסגרת רשימת מועמדים משותפת - "הרשימה המשותפת (חד"ש, רע"מ, בל"ד, תע"ל)" - יחד עם הסיעות: בל"ד, חד"ש ורע"מ, והיא מיוצגת על ידי שני חברי כנסת. על פי הדוחות הכספיים שלה הסתכמו הכנסותיה של הסיעה בתקופות השוטפות ב-4,474,728 ש"ח. הוצאותיה בתקופות האמורות הסתכמו ב-2,743,509 ש"ח, מזה: בתקופה השוטפת הראשונה - 1,114,831 ש"ח ובתקופה השוטפת השנייה - 1,628,678 ש"ח. הסיעה סיימה את התקופות השוטפות בעודף בסך של 1,731,219 ש"ח. העודף הנצבר שנכלל ברוח הכספי הקודם של הסיעה ליום 31.3.15 הסתכם בסך של 298,429 ש"ח. לפיכך, הסתכם העודף הנצבר ל-31.12.16 ב-2,029,648 ש"ח.

להלן פירוט ההכנסות וההוצאות של הסיעה לתקופות השוטפות על פי דיווחיה הכספיים:

הכנסות הסיעה	הסכום בש"ח
מימון ממלכתי	4,238,023
שכר עובדי הסיעה בכנסת	236,705
סה"כ	4,474,728

הוצאות הסיעה	הסכום בש"ח
הוצאות שכר ונלוות	2,019,326
הוצאות פרסום וסקרים	127,104
הוצאות אירועים וכנסים	117,645
הוצאות תקשורת, מחשוב וטלפון	105,240
הוצאות שכירות	98,408
הוצאות משרדיות, חשמל דפוס ודואר	43,739
שירותים מקצועיים, ביקורת ומשפטיות	51,040
הוצאות פחת	17,684
הוצאות נסיעות ורכב	128,076
הוצאות ביטוח	18,916
הוצאות ארנונה ומים	30,017
אחזקה ותיקונים	7,695
הוצאות מימון	30,471
הפרשים מעדכון יתרות מהבחירות לכנסת ה-20	(51,852)
סה"כ	2,743,509

הסיעה ניהלה בתקופות השוטפות את מערכת חשבוניותיה לפי הנחיות מבקר המדינה.

הכנסות הסיעה היו בגבולות האמורים בסעיף 8 לחוק.

תקרת ההוצאות הייתה: בתקופה השוטפת הראשונה - 5,910,192 ש"ח, ובתקופה השוטפת השנייה - 7,840,416 ש"ח. הוצאותיה השוטפות של הסיעה היו בגבולות האמורים בסעיף 7 לחוק.

שם הדוח: דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16

מסגרת הפרסום: דוח ביקורת

שנת פרסום: התשע"ח-2018

לפיכך הדוח על החשבונות השוטפים של הסיעה הוא חיובי.

יוסף חיים שפירא, שופט (בדימ')
מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

ירושלים, שבת, תשע"ח
ינואר 2018

שם הדוח: דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות: "הבית היהודי, מיסודה של המפד"ל - המפלגה הדתית לאומית המזרחי הפועל המזרחי בארץ ישראל", "התנועה הערבית להתחדשות" ו"רשימת האיחוד הערבי" בכנסת העשרים לתקופה 1.4.15 עד 31.12.15 ולתקופה 1.1.16 עד 31.12.16

מסגרת הפרסום: דוח ביקורת
שנת פרסום: התשע"ח-2018